

2

Whisky Class

SINGLE MALT WHISKY STORIES

63,5 uitzonderlijke
pure whiskyverhalen

Fernand
Dacquin

Lannoo

1 Barleycorn

Ik hoef aan whisky liefhebbers niet uit te leggen wat ‘barley’ is. Zonder barley geen ‘juice of the barley’, zoals Robby Burns op een hartstochtelijke manier naar ‘malt whisky’ verwees. Romantische jongens, die Schotten. Maar om ‘de lengte van een gerstkorrel’ als lengtemaat te gaan gebruiken moet je wel héél romantisch aangelegd zijn.

Hoe dan ook, één barleycorn is inderdaad de lengte van één graantje gerst. Bij koninklijk besluit nog wel. ‘*One barley corne dry and rounde*’ stond letterlijk in de verordening die koning Edward II in 1324 uitvaardigde. Daarmee wilde hij de standaardmaten in zijn koninkrijk voor eens en voor altijd vastleggen.

Ofwel had de geestelijke vader van deze geniale vondst nog nooit gerst gezien, ofwel had hij op dat moment te veel whisky op. Gerstgranen zijn als zebra’s: ze lijken wel op elkaar, maar het is zoeken naar twee identieke. Er bestaan meer dan 500 verschillende gerstsoorten en er komen er, bij wijze van spreken, elke dag nieuwe bij. Je hebt twee-rijige gerst, met vrij regelmatige granen, en zes-rijige gerst waarbij de graantjes de meest gekke vormen aannemen.

Nu is het aan jullie: hoe lang schat je zo’n graantje gerst?

Wel, het is simpel: in diezelfde wet van 1324 stond ook dat een rijtje van drie barleycorns ‘in de lengte gelegd’ gelijk is aan één inch. We zijn er! Maar wacht: een ‘inch’ was toen ‘de breedte van een duim gemeten aan de basis van de nagel’... En duimen zijn als zebra’s... enz.

Dus: we zijn geen stap verder.

Maar gelukkig zijn de Britten tegenwoordig veel nuchterder dan in 1324. Sinds 1 juli 1959 gelden in de UK en de USA enkel nog de Imperial Units en daarin staat duidelijk: één inch is 25,4 mm.

Voilà: 25,4 mm gedeeld door 3 geeft 8,47 mm. Een barleycorn is dus wettelijk overal exact 8,47 mm.

Kijk, toch goed dat je dit gelezen hebt, vanaf nu kan ieder van ons – waar we ook maar vandaan komen – probleemloos schoenen gaan kopen in de UK, waar ze voor schoenmaten met barleycorns werken.

BARLEYCORN

WAT?

Engelse lengtemaat

BETEKENIS

Lengte van een gerstkorrel

TOEPASSING

Vandaag enkel nog gebruikt in schoenmaten in de UK en enkele andere Engelssprekende landen

Luister... en nu richt ik me tot mijn niet-Britse en niet-Amerikaanse lezers: het enige wat je nog goed moet onthouden, is dat een herenschoen met UK-maat 12 ook precies 12 inch groot is. Dus 36 barleycorns, of 305 mm.

Dat komt in de UK niet overeen met de lengte van je schoen, maar met de ‘voetlengte’: de lengte van het topje van je langste teen tot aan je hiel, in millimeter. Een voetlengte van 305 millimeter komt overeen met de niet-UK-maat 47 of 47,5. De rest is simpel: voor elk UK-maatje kleiner moet je telkens één barleycorn aftrekken! Dus UK-maat 10 is 305 mm min 8,47 mm min 8,47 mm is zeg maar 288 mm. Voilà, nu kan je niets meer overkomen.

Kom, we gaan in Edinburgh schoenen kopen. Geen paniek... ik blijf bij je.

Je schoenmaat? 42? Ok. Auw... ik moet eigenlijk je voetlengte weten, van het topje van je langste teen tot aan je hiel, in millimeter. Je weet dat niet uit het hoofd? Dacht ik al, maar – zoals je wellicht al vermoedde – ik heb ook hier het antwoord klaar: je deelt je schoenmaat door 0,15 en trekt daar dan 15 mm af. In jouw geval: je voetlengte is 265 mm. Het enige wat we nu nog moeten doen is die 265 aftrekken van 305 en de uitkomst delen door 8,47. Dan weten we hoeveel barleycorns we moeten aftrekken van de 12. En zo kennen we je UK-schoenmaat: 8 of 8,5.

Zo, dat is mooi opgelost!

En nu richt ik mij rechtstreeks tot mijn vele lezers-schoenhandelaars in de UK en USA: als je ons in je zaak aantreft terwijl we volop ingewikkelde berekeningen aan het maken zijn, help ons! Pak dat tabelletje erbij waar de twee schoenmaten naast elkaar aangegeven staan.

Dan zijn we in een wip weer buiten en zitten we twee minuten later in de pub naast de schoenzaak, met een 'wee dram' voor ons. Aan die 'barleycorns' hebben we minder rekenwerk.

Maar nu ik de wiskundeknobbel, die al zo lang latent in je aanwezig is, toch weer heb opgewekt, zal bij je zeker dezelfde vraag rijzen als bij mij: hier staat 5 centiliter whisky met 40% ABV voor mij... hoeveel barleycorns waren nodig om dit te creëren?

Wel, ik rekende het voor jou uit. (Ik neem vanaf nu, voor het gemak, sterk afgeronde getallen.)

Het duizendkorrelgewicht (bestaat echt, hoor) van gerst is 40 gram. Dus duizend korrels gerst wegen 40 gram. In één ton gerst zitten dus 25.000.000 korrels. Uit een ton gerst halen we 400 liter pure alcohol. Daarmee kunnen we 1.000 flessen van 1 liter met 40% ABV aanmaken.

Voor één fles heb ik dus 25.000 korrels nodig. Voor één glaasje (5 centiliter) heb ik dus 1.250 korrels nodig.

Komaan, we leggen die 1.250 korrels, zoals de wet van 1324 aangeeft, 'in de lengte' achter elkaar en dan krijgen we: $1.250 \text{ maal } 8,47 \text{ mm} = 10.587,5 \text{ mm}$. Dat is ruw gerekend 10,60 meter.

Tien meter! Dat is toch niet zo ver, hé?

Zie je wel dat 5 centiliter niet veel is!

Gerstgranen zijn als zebra's: ze lijken wel op elkaar, maar het is zoeken naar twee identieke.

2 Welsh whisky

WELSH WHISKY

VRAAG

Danken we whisky aan de Ieren?
De Schotten? Of de Welshmen?

ONZE STELLING

De Welshmen waren er eerder
bij dan de andere genoemden

ONZE GETUIGE

Taliesin

Toen Alfred Bernard in 1886-1887 alle distilleerderijen van het Verenigd Koninkrijk bezocht, was hij in één klap klaar met die van Wales. Er was er niet één! Kort daarna was er toch iemand die vol moed begon, maar twintig jaar later gooiden ze de boeken weer dicht. De drooglegging had hen genekt.

Maar de Welshmen en Welshes werden daar niet rouwig om. Zij gaan er namelijk prat op dat hun whiskygeschiedenis verder teruggaat in de tijd dan die van Ierland of Schotland.

Zoiets hoef je ons maar één keer te zeggen en we gaan op zoek naar het bewijs. Die drang krijgen we niet onder controle.

En kijk.

In de tweede helft van de zesde eeuw leefde aan het hof van koning Urien van Rheged, in Wales, een bard die geroemd was om zijn talenten in zang en woord: Taliesin was zijn naam. Uiteraard weten we weinig over de brave man, behalve dan dat hij, zelfs nog eeuwen later, tot de grootste Britse dichters werd gerekend. Misschien komt het wel daardoor dat zijn liederen en gedichten van generatie op generatie werden doorgegeven. In de veertiende eeuw verscheen dan ook een boekje getiteld *Llyfr Taliesin*, 'Het Boek van Taliesin', met 57 van zijn gedichten. In het Welsh. Een moedige kerel vertaalde alles later gelukkig naar het Engels, maar door de verrassende beeldspraak van Taliesin word je er nog niet veel wijzer van. Door zijn verzen slalommen vraagt wat van je verbeeldingskracht.

In zijn ellenlange gedicht 'Angar Kyfyndawt', wat ruw vertaald 'De Vijandige Confederatie' betekent, struikelde ik langs verzen als:

*Ik ben een voorraad geweest,
Ik ben een spade geweest
Ik ben een bijl in de hand geweest;
Ik ben een speld in een pincet geweest,
Anderhalf jaar;
Ik ben een gespikkelde witte haan geweest
Bij kippen in Eiddyn.*

Ik geef toe dat ik het niet echt lang volhield, in tegenstelling tot Stuart McHardy. Stuart is een gevierd Schots schrijver, onderzoeker, musicus, dichter, verteller, enz. Hij nam het hele gedicht door en bleef hangen bij een paar regels die bijna aan het einde van het gedicht staan:

*Ik ben een graan dat ontdekt is,
Dat op een heuvel groeide.
De man maaide mij,
Onttrok me van mijn sappen,
In een ruimte vol rook.*

Algemeen wordt aanvaard dat de dichter hier zinspeelde op het gebruik van hallucinogene paddenstoelen. Barden blijken zich in die tijd wel eens aan paddo's vergrepen te hebben.

Maar daar trapte Stuart McHardy niet in. Hoewel hij vaak heel grappig uit de hoek kan komen, voert hij het besluit, dat hier volgt, heel ernstig aan: met 'graan op de heuvel' is 'gerst' bedoeld; die 'sappen' slaan op de suikerhoudende 'wort' die uit de gerst wordt gefilterd en met die 'ruimte vol rook' staan we binnen in een Welsh hutje, zonder vensters of schouw, waar een primitief distilleerkereltje gloeiend op een turfvuurtje staat en langzaam een heldere 'new spirit' uitspuwt. Hier wordt whisky gestookt!

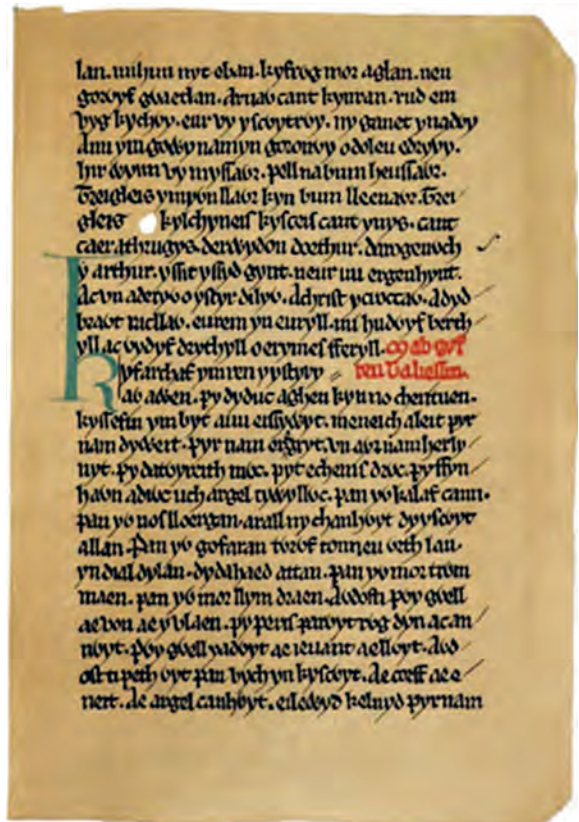
Besluit: Wales was eerst. Niet de Ieren brachten de whisky naar Schotland, maar de Welshmen! In de zesde eeuw! En zij leerden het aan de Picts, die daar woonden.

Vergeet nu dus ook maar voor eens en voor altijd dat we het distilleren zo'n duizend jaar geleden van de Arabieren leerden.

Maar wacht, niet te snel.

De vraag is nu: zaten die Picts daar wel op te wachten? Misschien waren zij wel eerder dan de Welsh!

We weten weinig over de Picts. We weten niet eens hoe ze zichzelf noemden. Naast een aantal prachtig gebeitelde stenen is er van hen zo goed als niets overgebleven.

Behalve dan het begrip ‘HeatherYill’.

Volgens de overlevering brouwden de Picts, in de vijfde eeuw al, een geheime drank die ze, misleidend, HeatherYill noemden. De receptuur was uiterst geheim en de verwijzing naar heidekruid was er enkel om de vijand op het verkeerde been te zetten. Want HeatherYill gaf de krijgers kracht en moed. Iets wat de vijand ook kon gebruiken.

Bij een gevecht in wat nu Dumfries & Galloway heet, namen de Scots, die uit Ierland kwamen, een aantal Picts gevangen, waaronder een oude man en zijn zoon. Ze verzekerden de man dat ze hem en zijn zoon zouden doden als hij hun niet het recept van HeatherYill verklapte. De oude man, wetende dat ze hen nadien sowieso zouden doden, stelde voor dat ze eerst zijn zoon zouden ombrengen, waarna hij het geheim zou verklappen. Zo zou de zoon geen getuige hoeven zijn van de zwakte en het verraad van zijn vader. De Scots voldeden aan het verzoek.

Maar toen ze daarna bij de vader kwamen, weigerde hij het geheim prijs te geven. ‘Ik wilde niet dat mijn jongen mij zou zien sterven!’ sprak hij trots. Waarna ook hij werd gedood.

Zeg nu eens eerlijk: voor welke drank zou jij ook zo ver gaan als die vader?

Niet moeilijk, toch. Er is er toch maar één!

Dus, de Picts zouden eigenlijk...

↓ Snowdonia National Park, Wales

3 Tot

TOT

WAT?

Oude Britse, vaak tot verwarring leidende, inhoudsmaat

INHOUD

Niemand weet precies hoe groot een tot is. De term ligt in de lijn van: een 'klontje' boter of een 'handvol' noten.

TOEPASSING

De inhoudsmaat wordt vaak gebruikt in verband met whisky. Zoals in: *'Porridge with a tot of whisky'*

Maar wat moet ik, als whiskydrinker, verstaan onder 'a tot of whisky'? Is dat twee centiliter of vijf? Of tien?

Ik ging op zoek.

In zijn uitstekende naslagwerk *A to Z of Whisky* geeft Gavin D. Smith het volgende aan: "Tot" is a small quantity of whisky or an other alcoholic liquor... Wel, met alle respect voor Gavin, die toch tot de top van de whiskyauteurs gerekend moet worden, maar (om te beginnen) 'small whisky' is een pleonasme. Zoiets als 'witte sneeuw' of 'groen gras'. Je zegt twee keer hetzelfde. Iedere beslagen whiskydrinker weet toch: elke whisky IS een 'small whisky'.

Dus we zijn geen stap verder.

Gelukkig is daar ene Stanley Ager, een gepensioneerd butler met 53 jaar uitstekende dienst bij, onder anderen, niemand minder dan Lord Coventry en diens dochter Lady Barbara Smith. Hij is een monument in deze sector. Heel wat butlers

die in Buckingham Palace, en op andere voorname plaatsen, rondliepen of nog rondlopen werden door hem opgeleid. Als hij het dus niet zou weten, wie dan wel?

In zijn leerboek *The Butler's Guide to Clothes Care, Managing the Table and Running the Home* stelt hij het, op pagina 112, zeer duidelijk: *'...An inch of whisky is a respectful measure in any glass.'* En hij voegt er nog aan toe dat hij enkel minder whisky schonk als hij merkte dat de gast beefde.

Zo, dit hebben we dus ook weer opgehelderd. Een 'tot' is 'an inch', zegt hij letterlijk. Dat is tenminste duidelijk.

Eén inch is 2,54 centimeter. En omdat hij erbij zegt: *'in any glass'* weten we dat hij daarmee de hoogte bedoelt. Het is dus gewoon aan ons om de breedte van ons glas te kiezen.

Opgelost...

Maar jullie willen natuurlijk méér weten.

Je vraagt je zeker af: één inch whisky, is dat niet te veel, 's morgens bij 't ontbijt? Let op! Je moet die whisky niet drinken. Integendeel: het is de bedoeling dat je de whisky IN de porridge giet. Ja, whisky liefhebber, je huivert bij de gedachte om whisky ergens anders te gieten dan in de keel, maar laat me je even uitleggen wat porridge is en je zult het begrijpen.

Porridge, 'de ruggengraat van elke stoere Schot', is havermost of haverkorrels tergend langzaam gekookt in een mengsel van melk en water, en onafgebroken in wijzerzin geroerd met een 'spurtle', niet met een lepel! Een spurtle is gewoon een houten stokje.

Sommigen doen er zout bij, anderen suiker, siroop, kaneel...

Het resultaat ziet eruit als geklonterde behangerslijm. Maar het is laag in calorieën en vermindert cholesterol.

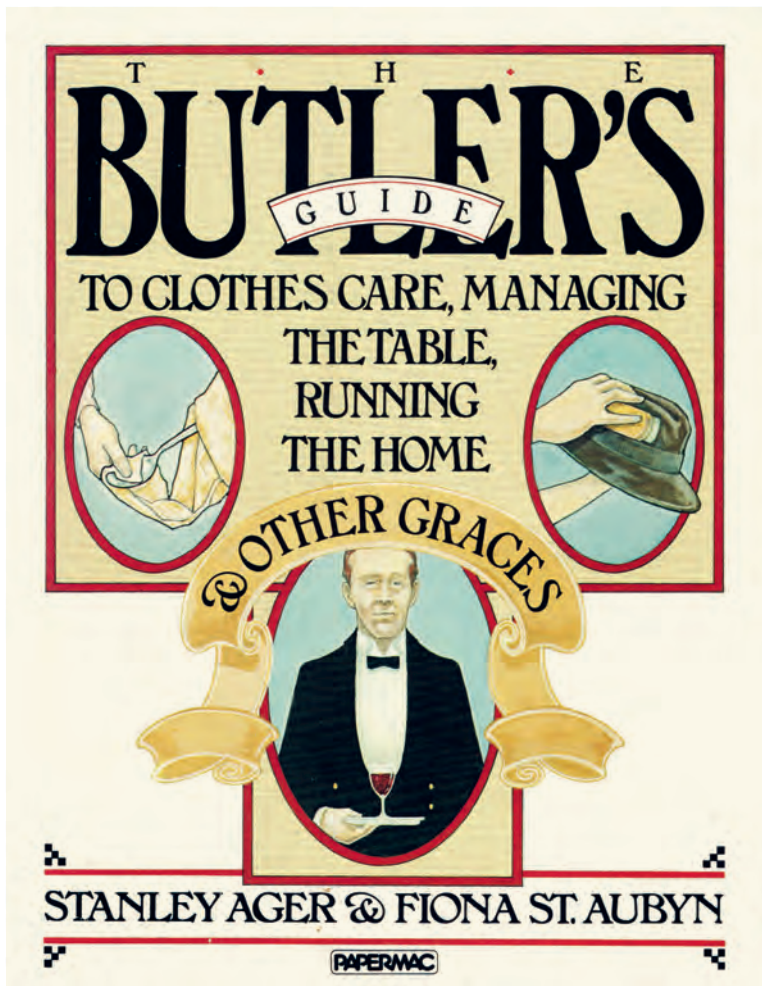
En het is best lekker. Ik mag niet zeggen dat het mijn lievelingsontbijt is, maar het bezit één sterk pluspunt: om het even wat je erbij doet, je kunt het enkel maar lekkerder maken.

Dus, hier een whisky aan opofferen is geen misdaad.

Je kunt natuurlijk altijd twee ‘tots’ vragen bij je porridge, dat verzacht de pijn. Eén om te gieten en...

Stanley Agers vriend George Summers, vroeg zelfs altijd drie ‘tots’. Hij was jachtopzichter bij de Duke of Buccleuch, en reed na het werk altijd bij Stanley Ager langs, voor een babbel en een paar ‘tots’. Net voor zijn vertrek kreeg hij, om af te sluiten, altijd drie ‘tots’ uitgeschonken: hij goot één ervan in elk van zijn laarzen en één in zijn nek. Dat hield hem warm, beweerde hij, tijdens de verdere reis naar huis.

Opmerking: je mag ‘a tot of whisky’ niet verwarren met ‘a finger...’, ‘a nip...’, ‘a dram...’, ‘a slug...’ of ‘a sniffer of whisky’. Dit zijn andere belangrijke Britse inhoudsmaten, waarover we het later nog wel zullen hebben.

4 Cambus

‘Toen we in de trein van de Bridge of Allan naar Cambus reden, scheen de zon, die tot nu toe verduisterd was, plotseling, en wierp haar gouden licht op het tafereel, waarbij elke rots en top in gedurfd reliëf naar voren kwam en fantastische schaduwen wierp op het bos... Voor een keer konden we er geen spijt van krijgen dat onze voortbeweging traag was en dat de trein bij elk station stopte. Vlak voordat we bij het station van Cambus aankwamen, staken we de Devon over, een rivier van sprankelende schoonheid, die bij de Cambus-distilleerderij in de Forth uitmondt.

Deze distilleerderij werd in het jaar 1806 opgericht door John Moubray, grootvader van een van de directeurs van het bedrijf... Oorspronkelijk was het een klein werk, maar nu is het uitgegroeid tot enorme afmetingen... De gebouwen zijn verspreid over meer dan drie hectare en worden overal doorsneden door de spoorweg, met zijsporen naar alle belangrijke pakhuisen...’

CAMBUS

WAT?

Naam van een distilleerderij in Clackmannanshire, in de Lowlands. Naam van de bijhorende whisky's

PRODUCEERDE

Malt- en graanwhisky's

BELANG

Lag aan de basis van zeer belangrijke gebeurtenissen in de whiskygeschiedenis

We zijn in 1886 en bovenstaande verzuchtingen komen van Alfred Barnard, die volop aan het schrijven is aan zijn meesterwerk *The Whisky Distilleries of the United Kingdom*.

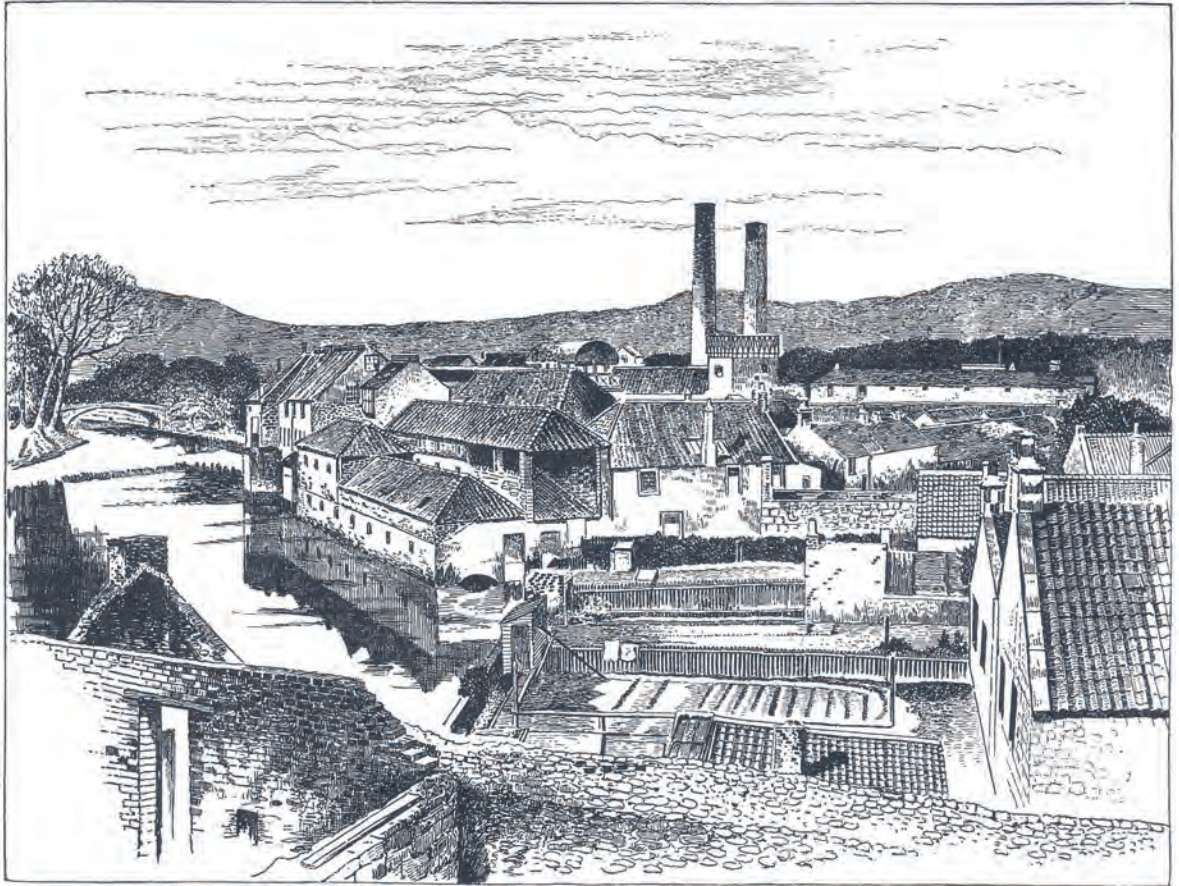
Hij moet behoorlijk onder de indruk geweest zijn, niet enkel van het landschap rond Stirling, maar zeker van de Cambus distilleerderij. Hij beschrijft nauwkeurig alle gebouwen, de ketels, potten en pannen die er te vinden zijn en sluit zijn relaas af met een alleszeggende slotzin: ‘Er verblijven zeven “excise officers” (accijnscontroleurs) in de distilleerderij’. Eentje bleek dus niet genoeg.

De distilleerderij hoorde inderdaad tot de ‘groten’. Begonnen in 1806 als kleine maltdistilleerderij, installeerde Cambus in 1827 een prototype van de ‘Robert Stein column still’. Die zou continu alcohol leveren, maar dat gaf niet het beoogde resultaat. Aeneas Coffey zou vier jaar later een sterk verbeterde versie ervan patenteren: een goed continu proces met hoog alcoholgehalte, waarbij je ook andere grondstoffen dan granen kon gebruiken. Dat systeem overtuigde Cambus. Ze installeerden twee Coffey stills in 1836. Maar ze waren niet de enigen. In Schotland, Engeland, Ierland, Duitsland en zelfs in België werd op de kolom still overgeschakeld.

De ‘nieuwe’ alcohol die ze in de kolom stills stookten, werd gretig afgenomen door de blenders en Cambus voerde zelfs volop uit naar Engeland, waar die alcohol verder werd verwerkt in gin of andere toepassingen.

Maar in 1848 kwam de Britse wetgever met iets leuks naar buiten: in Schotland mocht men voortaan enkel nog met granen stoken, in Engeland mochten alle landbouwproducten worden gebruikt. Dat was een flinke trap tegen het zere been van Cambus.

Samen met vijf andere, grote Lowland-graandistillateurs besloten ze om terug te slaan. Ze vormden in 1856 een consortium dat in 1877 zou uitgroeien tot de DCL, de Distillers Company Limited.

CAMBUS DISTILLERY.

Cambus werd niet enkel door blenders geroemd om zijn kwaliteit, ook de consument genoot ervan.

Hun uiteindelijke doel was gezamenlijk de prijszetting, volumes, acties en kortingen voor graanalcohol in handen te houden. Ze groeiden snel uit tot de krachtigste speler op de Britse whiskymarkt en hun invloed breidde zich constant uit. Na een hele rij fusies en een paar overnames evolueerde DCL in 1997 tot de drankengigant Diageo. En daar kan de hele whiskywereld niet meer naast kijken. Diageo is de grootste drankenproducent ter wereld, verspreid over 180 landen, met meer dan 30.000 medewerkers. De multinational besloot zelf 28 maldistilleerderijen en een paar graandistilleerderijen in Schotland. Cambus is daar ook bij, maar in 1993 had de vorige eigenaar, Guinness, al besloten om de productie bij Cambus stil te leggen en af te bouwen. In de oude gebouwen installeerde Diageo dan maar een kuiperij.

Cambus werd niet enkel door blenders geroemd om zijn kwaliteit, ook de consument genoot ervan. Cambus was de eerste om kolom-alcohol als 'single grain' te bottelen en te verkopen.

In 1906 koos DCL er zelfs voor om een zevenjarige Cambus graanwhisky op de markt te brengen, als boegbeeld voor een dure maar bijzonder belangrijke publiciteitscampagne.

Toen verscheen op de voorpagina van The Daily Mail een advertentie voor Cambus grain whisky met de veelzeggende headline: *'Not a headache in a gallon'*. Een uitnodiging aan de lezer om zelf te ontdekken dat graanwhisky ook whisky was. En ook lekker.

Het zou een standaardzin worden in de marketingtaal.

Deze advertentie was de stormram die de graanstokers zouden aanvoeren in een gerechtelijk gevecht tegen de maltstokers. Een gevecht 'op leven en dood!' De beroemde 'What is Whisky? Case'.

Spoiler... de graanstokers wonnen. Dankzij Cambus?
(Zie bij: 'What is Whisky? Case')

5 Mount Vernon Distillery

MOUNT VERNON DISTILLERY

WAT?

Landgoed van president Washington

WAAR

In de buurt van Alexandria, Virginia

BELANGRIJK

Ooit de grootste distilleerderij van de Verenigde Staten

Ze werkten dagenlang aan die verdomde tekst, wogen elk woord drie keer, discuteerden, riepen en dreigden, stuurden bij waar ze konden, hielden opnieuw rekening met de wens van weer een andere vervelende gedelegeerde uit weer een andere van die twaalf staten, herlazen alles nog eens hardop en legden dan, als iedereen knikte, heel voldaan, bijna synchroon, de gloednieuwe pennen neer. Ze hadden eindelijk de tekst klaar voor een van de belangrijkste documenten uit de menselijke geschiedenis: de ‘Constitution’, de nieuwe grondwet van de Verenigde Staten. We zijn in 1787.

Dan moet er zeker iemand opgestaan zijn en geroepen hebben: ‘Kom gasten, we gaan er eentje drinken!’

De kans is groot dat die roeper niemand anders was dan George Washington, de allereerste president van de USA. Veel tegenstand zal hij niet gevoeld hebben, want als je het oorspronkelijke document van de ‘Constitution’ bekijkt, meen je snel links en rechts wat sporen van ‘beven’ te ontdekken in de handtekeningen. De ‘Founding Fathers’ van de Verenigde Staten waren allesbehalve geheelonthouders, we zouden ze vandaag ‘zatlappen’ noemen. Washington moest voor de vele anderen niet onderdoen en greep elke gelegenheid om een feestje te bouwen met beide handen.

Op 14 september, drie dagen vóór het ondertekenen van de ‘Constitution’, had hij weer zo’n dinertje met 55 gasten van onder andere de ‘Philadelphia City Cavalry’. Het lijstje van de lege flessen die avond spreekt voor zich: 60 flessen rode wijn, 54 flessen Madeira, 8 flessen cider, 8 flessen whisky, 22 flessen stout, 12 (kleine) vaten licht bier en 7 kommen punch.

In die tijd keek niemand daarvan op. Rond 1800 was, in de Verenigde Staten, het gemiddelde alcoholgebruik 27 liter pure alcohol per persoon, per jaar. Dat is véél, hoor! Maar al die drankjes waren veiliger dan water en enkele zelfs goedkoper dan thee of koffie. Ze hoorden, in de geest van de nieuwe Amerikanen, eerder thuis in de categorie ‘voeding’ dan in die van ‘dranken’.

‘Booze’ was dagelijkse kost.

John Adams, de opvolger van president Washington, dronk ’s morgens voor het ontbijt drie glazen Madeira, om de mond te spoelen, en voor het slapengaan een flinke hoeveelheid rum en wijn.

George Washington had een soortgelijke gewoonte die hij de hele dag lijnrecht doortrok.

Kwatongen beweren tegenwoordig nog dat die goeie ouwe George een zatlap was!

Waarom? Omdat hij elke dag een fles Madeira dronk, aangevuld met veel rum en punch? Omdat uit zijn boekhouding blijkt dat hij, in de laatste zes maanden van 1775, voor 600 dollar (nu zo'n 19.000 euro) aan drank kocht? Is het omdat hij zijn tuinman met kerst en Pasen een extra maand loon gaf, plus vier extra dagen dat hij dronken naar het werk mocht komen? Komaan, zeg.

Wat zeg je? Oh... zijn houten kunstgebit moest geregeld vernieuwd worden, omdat het wegrotte door de alcohol! Wel, dat is 'fake news avant la lettre'. Akkoord, hij had meerdere gebitten, maar niet één ervan was van hout. Allemaal van metaal (vaak goud) met eersteklas tanden van runderen, of uit ivoor gesneden kleinoden. Het bewijs daarvan, zijn laatste kunstgebit, ligt in het museum van het historische landgoed Mount Vernon. Ik hoop dat ik hiermee het blazoen van arme George volledig gezuiverd heb.

President Washington overleed in 1799, niet aan levercirrose zoals die zwartkijkers altijd dachten, maar aan de gevolgen van een infectie van de luchtwegen. Hij kwam die avond doornat thuis van zijn landgoed, maar hield zijn natte kleren aan (wat toen al dom was) en stond 's anderendaags op met een pijnlijke keel. Het werd steeds maar erger en de artsen besloten om een aderlating toe te passen. Van één aderlating kwamen er twee en drie... Toen ze bijna vier liter bloed hadden afgetapt, wilden ze hem gaan zeggen dat ze iets anders zouden proberen, maar toen bleek hij plots dood. Ook een president heeft maar met moeite vijf liter bloed. En één liter is niet genoeg om te overleven, helaas.

In 1797 liet Washington op zijn landgoed Mount Vernon, in Virginia, een distilleerderij bouwen. En wat voor een! De grootste van Amerika, met vijf pot stills! Het was dus niet allemaal voor eigen gebruik bedoeld. In 1799, kort voor zijn dood, haalde hij zelfs een productie van meer dan 40.000 liter.

Dat was wat anders dan de andere 3.500 stokerijtjes in Virginia! Die produceerden met moeite 2.500 liter.

Zelf wist hij eigenlijk meer van bierbrouwen dan van whisky stoken. Hij was niet voor niets een fervent bierdrinker. Voor zijn whisky deed hij dan ook een beroep op de Schotse emigrant James Anderson, die zes van Washingtons - meer dan honderd - slaven opleidde tot volwaardige stokers.

Hun vaatjes (de whisky kwam nooit in flessen en had ook geen echte merknaam) vonden dan ook gretig afnemers. James had een hoop kennis en ervaring naar de Nieuwe Wereld meegebracht en stookte dan ook volgens een beproefd recept: 60 procent rogge, 35 procent mais en 5 procent gemoute gerst. Twee keer distilleren. Dat gebeurt nu nog steeds in de in 2007 herbouwde distilleerderij op Mount Vernon, waar je die ook kunt proeven.

De 'Founding Fathers' van de Verenigde Staten waren allesbehalve geheelonthouders, we zouden ze vandaag 'zatlappen' noemen.

Een weinig bekend detail in dit hele verhaal: George Washington kreeg, net als alle andere distillateurs, aan het einde van het jaar een briefje van de belastingdienst om de taksen te betalen op de door hem geproduceerde alcohol. Die wet had hij zelf in 1791 ingevoerd, tot groot ongenoegen van de hele stokerswereld. Dit leidde overigens tot een ware volksofstand (wat men later 'The Whiskey Rebellion' zou noemen) en een ongecontroleerde heksenjacht op iedereen die maar wat met die belastingen te maken had.

In 1794 was George Washington zelfs verplicht om een troepenmacht van 13.000 man naar Pennsylvania te sturen om de orde te herstellen. Het kwam nooit tot een gevecht omdat ze niemand vonden om de strijd mee aan te gaan: de opstandelingen waren allemaal netjes thuisgebleven.

Ze namen dan maar twee toevallige voorbijgangers gevangen, die later ter dood veroordeeld werden. President Washington schonk ze echter genade. Wat een bewijs is dat hij ook nuchter kon nadenken.

En wat meer is: hij betaalde ook gedwee de 332 dollar accijnzen (nu zowat 10.000 euro) op zijn whisky van 1798.

Men zegt soms 'de geschiedenis herhaalt zich', maar ken jij presidenten en andere staatshoofden die gedwee belastingen betalen... op alles, zoals elke brave burger?

De distilleerderij in Mount Vernon →